

číslo 32
12. augusta 2012
ročník XXIII.
cena 0,80 eur

zrno

Solidarita musí mať mieru

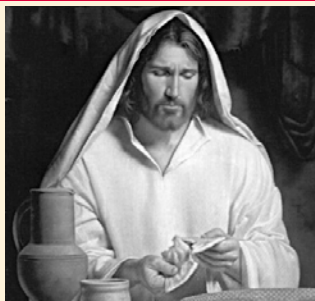
Z obsahu vyberáme...

NEDEĽNÉ ZAMYSLENIE

Veľký Mesiáš malých ľudí

4 – 5

Príliš veľké ľudské očakávania vyvolávajú v ľuďoch potrebu vytvárať celebrity a veľkolepé udalosti, z ktorých potom v noci nespia. Príliš veľké očakávania stáli v ceste pochopeniu Ježišovho pôsobenia a mesiášskeho nároku. Ježiš sa netváril ako celebrita a zo svojej prítomnosti nerobil vedu. Kde nastal skrat, že ľudia zrazu chceli veľkolepého Mesiáša, ktorý sa nenarodí, ale rovno zoskočí z ohnivého koča, ktorý kedysi vyviezol proroka Eliáša do neba....?

TÉMA

Solidarita, ale s mierou

14 – 15

Vyštudoval techniku, no blízka mu je aj hudba. Pracuje s peniazmi, no neváha zasadiť sa o správne veci aj v rámci regionálnej politiky. Ján Baloga v súčasnosti pracuje ako riaditeľ Sociálnej poisťovne v Prešove. Vo voľnom čase však aktívne pôsobí v mestskom zastupiteľstve v obci Vítaz. Život je kompletný iba vtedy, ak v ňom máme miesto nielen na prácu, ale aj na oddych a zábavu. Keď v ňom máme možnosť bojovať za správne veci. S Jánom Balogom hovoríme o aktuálnych otázkach II. dôchodkového piliera, aj o ďalších témach týkajúcich sa našich dôchodkov.

Robiť veci spoločne

16 – 19

Generálny predstavený Kongregácie najsvätejšieho vykupiteľa – Redemptoristov – Michael Brehl pochádza z Kanady. Vyrastal v katolíckej rodine spoločne s ďalšími 6-timi súrodencami. Modliť ho naučila mama a babka. Oblúbená modlitba jeho mamy bola: „Bud' vôľa tvoja.“ Úprimne sa modlila, aby sa vždy stalo to, čo chce Boh, aj vtedy keď to nebolo ľahké. Sv. Alfonz sa modlieval: „Pane, daj, aby som ťa stále miloval a robil to, čo si želáš.“ Tu niekde sa zrodilo aj povolanie Michaela Brehla. Aj keď prepojenie matkinej modlitby s odkazom sv. Alfonza si uvedomil až oveľa neskôr.

CHARITA

Oblečenie pre núdzných

10 – 13

Chudoba je sociálny fenomén, ktorého negatívne dopady nie je možné zničiť za jeden deň, ale charita sa o to snaží krok po kroku. Jedným z nich je poskytovanie oblečenia ľuďom, ktorí sa ocitli v ťažkej životnej situácii, bez práce, bez financií, a možno aj bez domova. Charita aj touto cestou ponúka šancu núdnym postaviť sa znovu na vlastné nohy, a tým bojovať za elimináciu chudoby a jej dosahov. Spišská katolícka charita už viac ako desať rokov prevádzkuje sklad šatstva v Ružomberku. Za toto obdobie si cestu doň našlo mnoho ľudí...

REPORTÁŽ

Misie...

20 – 21

Keď sa povie „misie“ zvyčajne si predstavíme misionára niekde v Afrike, alebo medzi Indiánmi. Toto slovo sa nám spája s veľkým odriekanim jednotlivých kňazov – misionárov, ktorí opúšťajú rodnú krajinu a vydávajú si do nehostinných krajov. Medzi ľuďmi bez civilizácie, bez poznania, a hlavne bez poznania Ježiša Krista. Dnes už to tak nemusí celkom byť. Po celom svete prebieha tzv. nová evanjelizácia, alebo reevanjelizácia. Čiže evanjelizovanie ľudí, ktorým už viera v Krista zvestovaná bola. Veľkú prácu v tomto smere robia aj Redemptoristi – Kongregácia Najsvätejšieho Vykupiteľa. Konkrétne na Slovensku pracujú hlavne na poli tzv. ľudových misií.

Do týždňa

Ak ste mali šťastie stretnúť sa s úprimne veriacim človekom, ktorý z viery žije, je to radostný zážitok. Bývajú to naši starší a zrelí ľudia alebo mladí nadšenci, ktorých sa dotkla milosť. Vo svete žijú ako trapisti s jasnou tvárou a s pokojom v srdci. Udivujú vás svedectvom o tom, čo všetko je možné vo viere prijať a prežiť aj v našom svete. Podobne ľudia, ktorí trpezlivo, pokojne a pri plnom vedomí nesú svoj ťažký kríž. Ľudia múdri prežitým utrpením, prenasledovaním. Stačí, aby povedali slovo, vetu, stačí jediný riadok, skromné gesto alebo len spomienka na nich, že sú a žijú, a naše pochybnosti sa tratia, pokojnejšie kráčame v ich svetle.

Anton Srholec

Robiť veci spoločne

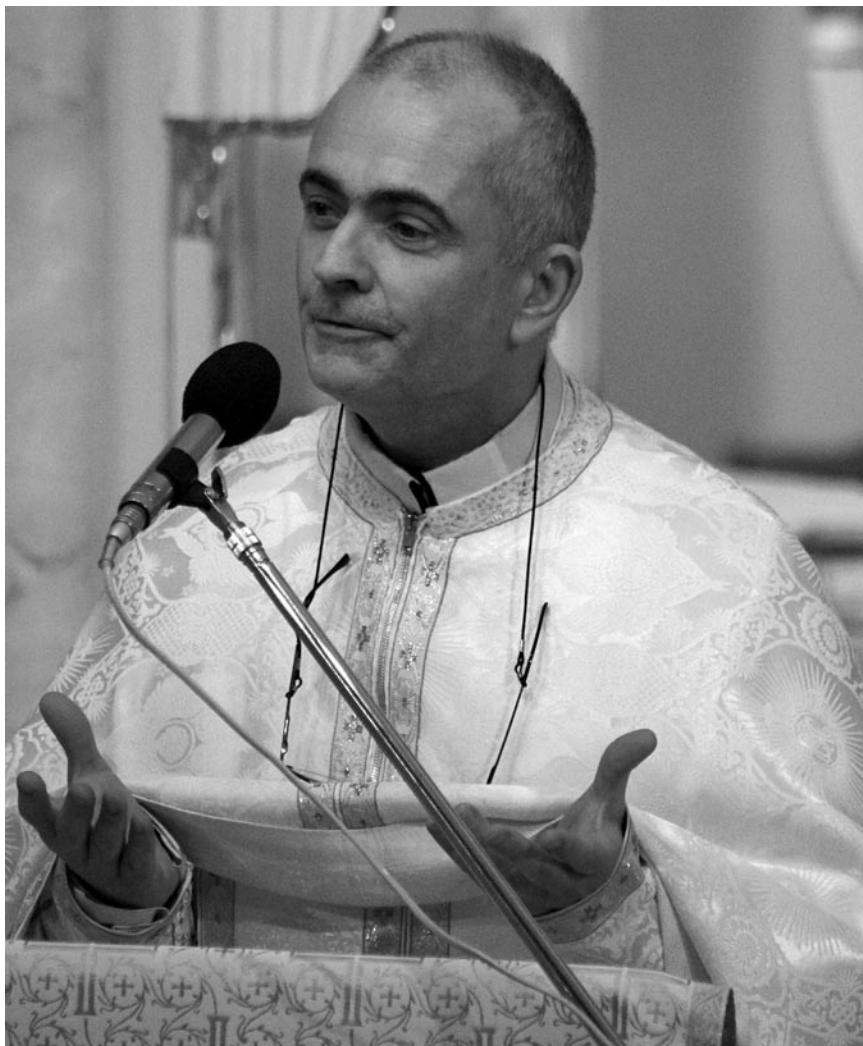
Generálny predstavený Kongregácie najsvätejšieho vykupiteľa – Redemptoristov – Michael Brehl pochádza z Kanady. Vyrastal v katolíckej rodine spoločne s ďalšími šiestimi súrodencami. Modliť sa ho naučila mama a babka. Oblúbená modlitba jeho mamy bola: „Bud' vôľa tvoja.“ Úprimne sa modlila, aby sa vždy stalo to, čo chce Boh, aj vtedy, keď to nebolo ľahké. Sv. Alfonz sa modlieval: „Pane, daj, aby som ťa stále miloval a robil to, čo si želáš.“ Tu niekde sa zrodilo aj povolanie Michaela Brehla. Aj keď prepojenie matkinej modlitby s odkazom sv. Alfonza si uvedomil až oveľa neskôr.

Bola vaša duchovná cesta vždy jednoznačná a jasná?

Moja púť nebola nikdy úplne jasná. Z osobnej skúsenosti viem, že Boh pôsobí aj v našich ťažkostiach, pochybnostiach a túžbach, aby nás priviedol tam, kde nás chce mať. Mne bolo jasné len to, že chcem plniť Božiu vôľu a že ak ju budem plniť, to bude pre mňa to najlepšie. Avšak trochu mi trvalo než som pochopil, kam ma Boh volá. Dokonca aj po tom, čo som vstúpil k Redemptoristom. Aj keď som už vedel kam patrí a kde je môj domov, vtedy som neraz prežil chvíle boja a pochybností. Pýtal som sa: „Pane, k tomuto ma povolávaš?“ Myslím, že pre každého z nás sú chvíle temnoty a hľadania, druhou stranou svetla. Veľmi ma povzbudilo, keď som čítal o temných chvíľach v živote Matky Terezy. Hlavne ku koncu jej života. Ďalej robila to o čom bola od začiatku presvedčená, že ju k tomu Boh povolal. Ona sa pýtala: „Pane, naozaj si pri mne blízko?“ Myslím, že je to normálna ľudská skúsenosť a Boh hovorí aj cez naše pochybnosti a trápenie. Tak to je v mojom živote. Verím, že to takto bude aj ďalej.

Redemptoristi – ako vnímate ich zápal vo svete?

Na rôznych miestach má rôzne prejavy. Vždy má nejakú konkrétnu formu, vždy je nejako stelesnený v závislosti od konkrétnej situácie, v ktorej sa redemptoristi nachádzajú. Jedna vec je ale rovnaká: Redemptoristi majú vášň pre misiu a sú blízko pri ľuďoch. Kdekoľvek na svete som bol, videl som, že redemptoristi sú blízko pri obyčajných ľuďoch. To udržia ich zápal a službu. Slávil som liturgie napr. v Afrike, kde omša trvá 3 hodiny. Veľa sa tancovalo a spievalo. Počas znaku pokoja bolo treba podať ruku každému jednému človeku na omši, aby sa nikto necí-

til vynechaný. Pol hodiny sme si dávali znak pokoja. No a keď si na omši napríklad v severnej Európe, ľudia sú tam dosť citliví na svoj súkromný priestor. Avšak všade máme rovnakú vášň pri ohlasovaní radostnej zvesti ľuďom. Takže tá vášň je podstatou a základom. Len spôsoby jej prežívania sa líšia.

Dvakrát ste už mali možnosť navštíviť našu krajinu. Ako vnímate prácu Redemptoristov na Slovensku? Majú v sebe ten charakteristický zápal?

Z toho čo viem mám dojem, že Redemptoristi po prevrate sú tu opäť s tým istým zápalom a ohlasovaním. Prichádzajú veľmi dynamicky na miesta, kde nikto neprichádza ohlasovať Božie slovo. Pozriete na dejiny Redemptoristov tu na Slovensku, predovšetkým od r. 1989, keď sa „vrátili.“ Za komunizmu bola väčšina rehoľníkov vytlačená „do podzemia“ a väčšina redemptoristov bola nútená žiť osamote. Boli nútení nájsť si zamestnanie. Pracovali na rôznych miestach, napr. ako lekári alebo učitelia. Vtedy riadne

ohlasovanie farských misií bolo nemysliteľné. Nebol možný ani život v komunite. Pamätám, keď som tu bol pred 9 rokmi. Strávil som u vás jeden deň s pátrom Jánom Janokom. Páter mi hovoril ako veľa sa od pádu komunizmu zmenilo. Vtedy to bolo asi 13 rokov po prevrate. Opäť sme mohli slobodne pôsobiť. Páter hovoril aj o ťažkostiach, ktoré mali starší pátri, keď sa mali po takom dlhom čase vrátiť späť do komunity. Teraz, keď som sa vrátil na Slovensko druhýkrát, vidím ako tu všetci spolubratia diskutujú o komunitnom živote, o spoločnej modlitbe, o ohlasovaní Božieho slova, o založení nových domov, o práci s médiami a vydavateľskej činnosti. Vidím tu za posledných 9 rokov veľký rast. Najprv bolo potrebné obdobie stabilizácie života, zapustiť korene a ponúknuť dobrú formáciu. Pozrite sa aké je ovocie! Verím, že to bude pokračovať. Len sa pozrite na spoluprácu s laikmi. Stretávam sa už nejaký čas s laickými spolupracovníkmi z Bratislavskej viceprovincie. Máte tu napríklad aj Rieku Života. Robili ste s laikmi obrovský projekt Bratislavských misií. Sú to spôsoby, ako sa spájať s ľuďmi, ktorí majú podiel na tom istom misijnom duchu. Títo laici nezložili rehoľné sľuby, ale sú Redemptoristami v srdci, majú s nami veľa spoločného. Toto je posun dopredu. Obrovský posun dopredu! Deje sa to v tisícoch, ktoré Ján Pavol II. nazval tisícočím laikov. Takže je tu veľký pokrok. Mám dojem, že ste na správnej ceste. Ľudia idú správnym smerom. Vidím tu veľké nadšenie.

Spolupráca s laikmi je kľúčová aj pre výzvu novej evanjelizácie. Bez laikov túto výzvu kňazi len ťažko naplnia. V rôznych oblastiach sú nevyhnutní. Majú rôzne unikátne dary pre niektoré úlohy. Nie je to len o tom, že potrebujeme pomoc laikov. Je to otázka princípov. Ide tu o najlepší spôsob svedectva. II. vatikánsky koncil povedal, že prvoradé povolanie Cirkvi je misionárske. Celá Cirkev je misionárska, nielen kňazi a rehoľníci a hierarchia. Ak sme všetci svojim krstom povolani byť misionármi, potom začleniť laikov do našich misijných tímov nie je o tom, že nám pomôžu vykonať našu úlohu. Spolu máme vykonať spoločnú úlohu. Oni svojim spôsobom a my tiež. Spolu vieme dať silnejšie a väč-

šie svedectvo o prítomnosti Ducha v Cirkvi. Toto je treba pochopiť. Keď hovoríme o misijnom poslaní Cirkvi, naše Konštitúcie hovoria, že máme chápať naše poslanie ako jeden rozmer základného povolania Cirkvi. Cirkev je poslaná k svetu. Sme poslaní prinášať radostnú zvesť Ježiša Krista. Muži a ženy žijúci v manželstve dokážu byť svedkami Božej prítomnosti prostredníctvom sviatosti manželstva a lásky, ktorá je medzi nimi. Božia láska je tu stelesnená v ľudskej láske medzi mužom a ženou. Kňaz v celibáte nedokáže dať svedectvo v tejto forme. On však vydáva predovšetkým svedectvo o vzkriesení a o eschatologickej povahe Božieho kráľovstva. Manželia sú iným svedectvom. Je treba vidieť ako sa tieto povolania vzájomne dopĺňajú. Napokon, keď spolu žijeme toto poslanie, naša misia je bohatšia a plnšia. Treba robiť misie spolu, robiť ich aj s rehoľnými sestrami. Toto je naozaj nový rozmer nášho redemptoristického života. Ohlasujeme aj spolu s rehoľnými sestrami, ktoré spolu s nami sú svedectvom. Sme takto pozvaním obnoviť krstné sľuby odovzdaním sa Kristovi.

**Je dobré, keď laici ostanú laikmi a rehoľníci rehoľníkmi. Ten balans a napätie medzi týmito povolania-
mi je potrebný. Treba rešpektovať odlišnosti povolania. Už dlho hľadáme rovnováhu medzi týmito povolania-
mi, medzi povolaním misionára laika a misionára rehoľníka – Redemptoristu...**

Po prvé: napätie je v poriadku. Na husliach si nezahráš, keď struny nie sú napäté. Nebude krásna hudba. Napätie nie je niečo zlé, aj keď niekedy sa mu vyhýbame ako vieme. Existuje povolanie kňaza a rehoľníka, ktoré sa líši od povolania ľudí – laikov, ktorých cesta je v manželstve, alebo slobodnom stave. Zároveň sa tieto povolania dopĺňajú. My, kňazi a rehoľníci, nie sme v Cirkvi len pre seba samých. Sme tu preto, aby sme slúžili celému Božiemu ľudu. Takže bez toho zdravého napätia a dynamizmu jednotlivých povolaní by náš život stratil význam. Zároveň je naše rehoľné zasvätenie špecifickým prežívaním nášho krstného zasvätenia a nasledovaním Ježiša Krista. Keď sa dvaja milujú, a zaviazu sa v sviatosti manželstva milovať sa navzájom ako Kristus miloval Cirkev,

rozhodujú sa takýmto spôsobom prežívať svoje krstné povolanie skrze toto tajomstvo lásky a odovzdávania života. Existuje nespočetne množstvo povolaní v rámci povolania do manželstva, alebo do slobodného stavu. Niektorí sú lekármi, učiteľmi, alebo zdravotníkmi sestrami. Nech je konkrétne povolanie akékoľvek, nemyslím si, že potrebujeme zatierať rozdiely povolaní. Treba sa tešiť z toho, že Boh pôsobí cez ľudí takým rôznorodým spôsobom. Ešte jedna vec. Nezabudnime, že to nie je naša generácia prišla na to, ako to vlastne s tým povolaním je. Dokonca aj my Redemptoristi máme vzor u sv. Alfonza. Už on pracoval s laikmi v tzv. „Večerných kaplnkách.“ On pripravoval laikov, aby odovzdávali radostnú zvesť ďalším laikom. Funguje to tak už od samotného začiatku. Je to súčasťou nášho misionárskeho povolania. Dostal sa vtedy do problémov s civilnými, ale aj cirkevnými autoritami. Našťastie kardinál a arcibiskup vtedy našli porozumenie voči práci, ktorú sv. Alfonz robil a podporil prácu, ktorá trvá už celé generácie, až dodnes. Takže máme krásne dedičstvo. Nezačalo sa však sv. Alfonzom, ale korene idú oveľa ďalej. Veď aj františkánske hnutie bolo najskôr laické. Nezabúdajme, že Boh povoláva nás všetkých. To je ďalší postreh sv. Alfonza. Myslím, že jeho najväčším postrehom v spiritualite je, že každý muž, žena a dieťa, je povolaný

k svätosti. Každý podľa svojho povolania. Skrze lásku a nie skrze nejaké náboženské praktiky. Je to láska, ktorá môže nadobudnúť aj podobu nejakej náboženskej praktiky. Pre mnohých ľudí to bolo za Alfonzových čias revolučné. Prevládalo presvedčenie, že ak chceš byť naozaj svätý, musíš vstúpiť do kláštora, alebo sa nechať vysvätiť. On povedal, že to nie je pravda, pretože Boh každého k takému životu nevolá. Boh však volá každého k svätosti. Myslím, že sa to snažíme žiť.

Hovoríme teda o Novej evanjelizácii, prečo?

Je zrejmé, že pápež považuje Novú evanjelizáciu za veľmi dôležité úsilie v Cirkvi. Nechcem hovoriť za pápeža o dôvodoch založenia Rady pre Novú evanjelizáciu. Ja osobne si však myslím, rovnako ako aj Redemptoristi, že je obrovská potreba Novej evanjelizácie z dvoch dôvodov. Pozrieme sa na Európu. Európa bola evanjelizovaná v čase sv. Pavla. Sv. Pavol mal videnie, v ktorom sa dozvedel, že má prejsť po prvý raz na územie Európy a priniesť Evanjelium. Čítame o tom v Skutkoch apoštolov a v jeho vlastných listoch. Tam začala prvý raz evanjelizácia Európy. Po 2000 rokoch vidíme korene a plody tejto evanjelizácie Európy. Avšak v Európe sme sa dostali do bodu, keď Európa začína zabúdať na svoje kresťanské korene. Poznanie evanjelia a príbe-

hov z Písma sa stráca. Vidíme národy, ktoré ostro protestujú proti zmienke o kresťanskej tradícii v Európskej konštitúcii. A to je len jeden príklad. Takže v tomto zmysle potrebujeme novú evanjelizáciu Európy, pretože potrebujeme hlásať Evanjelium spôsobom, ktorý budú ľudia vnímať ako radostnú zvesť. Musíme nájsť spôsob ako opäť pristúpiť k Európe a ohlásiť: „Evanjelium Ježiša Krista je tu pre teba dnes ako radostná zvesť.“ Nie je to o tom, že Cirkev ti bude hovoriť, čo máš robiť. Nechceme moralizovať. Nechceme ničť ľudskosť a ľudské hodnoty. Veľmi si vážime ľudskú dôstojnosť.

Niektorí ľudia si myslia, že Cirkev človeka brzdi...

Nie je to pravda. Evanjelium je radostnou zvesťou, ktorá povznáša a oslobodzuje. Zisťujeme, že sme milovaní a že naša identita je predovšetkým tá, že sme milovaní Bohom. To je naša krstná identita. Sme Boží milovaní synovia a dcéry, tak ako Ježiš. Takže ako to opäť povedať Európe, aby to prijala ako radostnú zvesť? A Európe to musíme povedať! Presne v tomto zmysle potrebuje Európa Novú evanjelizáciu. Benedikt XVI. to veľmi leží na srdci. Pápež Benedikt XVI. nám jasne povedal, že musíme odpovedať na súčasnú situáciu v Európe. Evanjelizácia je nová aj v tom zmysle, že dnes máme také nové spôsoby komunikácie, aké sme

kedysi nemali. Všimnime si, že keď Ježiš ohlasoval evanjelium, ohlasoval v kultúre, ktorá poznala iba slovo. Väčšina ľudí nevedela čítať a písať. Ježiš im hovoril príbehy, ktoré si vedeli zapamätať. Navštevoval ich synagógy a trhoviská. Netvrdím, že my to už nemáme robiť. Práve naopak. Ale predstavte si, keby mal Ježiš Internet a masmédiá, napr. televíziu, ktorú dnes máme všade. Myslíte, že by to nevyužil? Nájdime spôsoby ako médiá použiť, aby sme sa ľudí dotkli. Nastupuje generácia ľudí, ktorí už nečítajú knihy tak ako my kedysi. Možno by som to nemal takto hovoriť. Myslím skôr na nás starších. Oni už knihy nečítajú, ani noviny. Správy čítajú na internete. Čítajú články a blogy. Toto je ich svet. Majú prístup k informáciám, aký sme my nikdy nemali. Kolkí ľudia neodpovedajú na zvonenie telefónu a nezdvihnú mobil? Radšej komunikujú cez SMS-ky. Toto je úplne nová generácia. Nájdime spôsoby ako využiť všetky prístupné prostriedky pre evanjelizáciu.

Dnešný človek potrebuje vykúpenie, hoci často nepocituje jeho potrebu. Nepocituje hriech. Ako pristúpiť k dnešnému človeku s poslanstvom vykúpenia?

Myslím, že ľudia ešte stále majú potrebu vykúpenia a hľadajú rôzne spôsoby ako odpovedať na túto potrebu. Niektoré spôsoby sú veľmi deštruk-

Spoločné stretnutie Bratislavskej, Michalovskej a Pražskej viceprovincie Redemptoristov

*Chrám sv. Ducha v Michalovciach, pri ostatkoch bl. Metoda Dominika Trčku CSsR.
Michael Brehl CSsR tretí zľava*

tívne. Toto nie je nič nové. Človek si to uvedomuje a vždy to tak prežíva. Keď sa pozrieme do sv. Písma, vidíme, že v najrannejších dobách ľudia spájali vykúpenie so vzťahom. Ved' aj hriech je narušením vzťahu. V najstarších dobách ľudia nevnímali vykúpenie ako „podstatné meno“, alebo ako niečo abstraktné. Skôr mali túžbu po „vykupiteľovi“, po niekom, kto je im blízky a je pri nich. V židovskom Písme, predovšetkým v Tóre, alebo napríklad aj v knihe Izaiáša, bol vykupiteľ vnímaný ako „najbližší pokrvný príbuzný“. Niektorí, ktorí pri tebe stoja v dobrom i zlom, či si vinný, alebo nevinný. Je to preto, lebo si milovaný a on cíti zodpovednosť byť ti na blízku. Si jeho bratom, alebo sestrou. To podstatné pri pohľade na vykupiteľa je to, že nie sme sami. Vždy sme vo vzťahu s niekým, kto sa stal našim bratom. Boh je náš Vykupiteľ, on sa stal našim Otcom a Matkou, ako nám to pripomína Izaiáš. To je to podstatné, čo vyplýva z reality, že máme Vykupiteľa. Keď na to zabudneme, vykúpenie sa stane len ničím ako právny proces, ktorý nás má oslobodiť od previnenia. Avšak nie je to o tom.

Evanjelium treba hlásať ako radostnú zvesť, ktorú ľudia potrebujú tak veľmi počuť. A táto radostná zvesť je o tom, že nie sme sami. To je podstatou radostnej zvesti. Vykupiteľ je ten, ktorý je blízko pri nás. Vždy je blízko, či sme dobrí, alebo zlí. Nie je blízko preto, že si to zaslúžime. Zázrak lásky

a milosrdenstva je v tom, že nemajú nič spoločné s našimi zásluhami. Nemôžeme si ich kúpiť. Sú tu, aj keď sme vinní. Sme milovaní, lebo Boh je vo svojej podstate Otcom a Vykupiteľom.

Ako môžeme hlásať Evanjelium nanovo?

Generálna kapitula nám povedala, že v prvom rade musíme každý odpovedať na výzvu k osobnému obráteniu. Musíme začať svojím osobným obrátením. Hlásať Evanjelium nanovo znamená mať obnovené srdce, obnovenú nádej a a potom aj obnovené štruktúry pre misie. Takže poslednou vecou je premýšľať nad novými formami hlásania v teréne. Prvé, čo potrebujeme, je mať obnovenú nádej, poznať toho, ktorému sme uverili. Nemôžeme hlásať iba slová, musíme hlásať niekoho, koho sme stretli, kto nás zmenil a vykúpil nás. Naše srdce musíme mať otvorené na ducha obrátenia a dovoliť Bohu, aby najprv konal v nás. Ako Redemptoristi a laici, ktorí hlásajú spolu. Potom hľadáme spôsoby, ako sa dostať k ľuďom, ktorých nemá kto osloviť. Veľmi sa na dotklo, keď som počul o novej farnosti na Kramároch, kde sú nemocnice a kde prichádzajú chorí z celého Slovenska. Sú to ľudia, ktorých sme doteraz nepoznali. Stojíme pri nich, lebo to teraz tak veľmi potrebujú. To je tiež spôsob hlásania radostnej zvesti, je radostná lebo ľudia cítia, že nie sú sami. Možno je to aj

pre nich nová skúsenosť.

Mali ste tu veľké misie, celomestské Bratislavské misie, ktoré sa konali takmer v celom meste. Mali ste tu aj hosti zo zahraničia, ktorí kázali po anglicky. Hlásali ste spolu s laikmi, s mladými mužmi a ženami, aj so slobodnými. To je tiež jeden zo spôsobov. Avšak misie musia vychádzať zo srdca. Srdca, ktoré už vie, kto je Vykupiteľom. Formy ohlasovania sú na druhom mieste. Prideme na to, akou formou sa máme ľuďom prihovoriť, ak my sami budeme obrátení. Nevie, či si sv. Pavol pred svojou prvou kázňou v Korinte sadol a pripravoval nejakú tému. Myslím, že šiel na trhovisko v Korinte. Bolo prístavným trhoviskom, kde bolo všetko možné. Myslím, že Pavol začal s ľuďmi rozprávať. Hovoril im o tom, že stretol jedného človeka, Ježiša Krista. Mesiáša, ktorý ho oslobodil od vecí, ktoré ho dovtedy zotročovali. Hovoril o svojej skúsenosti a ľudia počúvali. Možno nie všetci, ale niektorí áno. Obsah ohlasovania sa začal zakoreňovať aj v ich srdci a prinášal nádej. Ak budeme takto postupovať, určite nájdeme spôsoby ako sa prihovoriť. Či už prostredníctvom internetu, televízie, kazateľnice, alebo na trhu. Často to laici vedia najlepšie a dokonca bez nás. Oni sa prihovárajú ľuďom ich jazykom a dôverne poznajú ich situáciu. Takže musíme veci robiť spolu.

RASTISLAV DLUHÝ CSsR
Foto: archív redakcie Misionár

Ľudové misie

Keď sa povie „misie“ zvyčajne si predstavíme misionára niekde v Afrike alebo medzi Indiánmi. Toto slovo sa nám spája s veľkým odriekaním jednotlivých kňazov – misionárov, ktorí opúšťajú rodnú krajinu a vydávajú si do nehostinných krajov. Medzi ľuďmi bez civilizácie, bez poznania, a hlavne bez poznania Ježiša Krista. Dnes už to tak nemusí celkom byť. Po celom svete prebieha tzv. nová evanjelizácia, alebo reevanjelizácia. Čiže evanjelizovanie ľudí, ktorým už viera v Krista zvestovaná bola. Veľkú prácu v tomto smere robia aj Redemptoristi – Kongregácia Najsvätejšieho Vykupiteľa. Konkrétne na Slovensku pracujú hlavne na poli tzv. ľudových misií. Rehoľníci chodia do našich, slovenských farností, v našej krajine a prinášajú Krista tým, ktorí sú vlažní, tradiční a berú vieru ako samozrejmosť. No viera nie je samozrejmosť, ako nám potvrdil aj Milan Záleha CSsR. Viera je vždy výnimočná, lebo vďaka nej si vytvárame vzťah s Bohom.

Ľudové misie sú misie, ako ich poznáme a máme vryté v pamätiach, že príde misionár do farnosti a ohlasuje Krista, akoby o ňom v nej nikdy nepočuli? Alebo je to iný „druh“ misií?

Je, aj nie je. Presne o tejto skúsenosti zvyčajne začínam prvú kázeň na misiách. Raz som zašiel v rámci misií na obecný úrad, a keďže tam nebol starosta, rozprával som sa s jednou tamojšou úradníčkou. Ona sa ma pýtala, že načo sú im misie, veď oni sú veriaci. Misie predsa potrebujú v Afrike, alebo v Ázii. Pravda je však taká, že keď chceme hľadať pohanov, nemusíme cestovať na iné kontinenty. Aj v našich kresťanských rodinách ich nájdeme dosť. Toto pohanstvo treba rozbiť. Preto aj misie začíname od evanjelia, kde Ježiš chodí po synagógach, po obciach a posielal svojich učeníkov, ale upozorňuje ich, aby nezachádzali k pohanom. Aby hľadali stratené ovce Izraela. Práve o tomto sú ľudové misie. Najskôr potrebujeme nájsť a priviesť k osobnému stretnutiu s Kristom ľudí, ktorí chodia do chrámu. Môžu to byť dobrí ľudia, pravidelne chodiaci tradične do chrámu. Ale, podľa mojej osobnej skúsenosti, neuverili v Krista. Neuverili v osobného živého Krista. Preto sa snažíme pomáhať ľuďom objavovať, že sú napriek všetkému Bohom milovanými.

Čiže vy chodíte a, obrazne povedané, klopete na dvere, aby sa otvorili...

Presne tak. Viete, ja niekedy tak hovorím, že načo pôjdem medzi neveriacich a budem ich obracať na vieru, keď potom takéhoto novoobráteného človeka privediem do farnosti, kde ľudia nie sú obrátení. Veď stratí vieru. Preto najskôr je potrebné priviesť do živého vzťahu s Bohom ľu-

dí, ktorí chodia do chrámu. Takto vytvoríme priestor, aby sme tam mohli priviesť tých, ktorí sú mimo, alebo na okraji cirkvi. Takto ich môžeme priviesť do domu Otca.

Dá sa byť kresťanom, chodiť pravidelne do chrámov, zúčastňovať sa obradov a byť pritom neveriacim?

Stretávam sa s tým pravidelne. Stretávam dobrých kresťanov, ktorí by za cirkvi dali aj poslednú košeľu, ale neveria, že aj pre nich je pripravené miesto v nebi. Mám skúsenosť, že v jednej farnosti kostolník dvadsať rokov slúžil v chráme. Pomáhal komu mohol a kde sa dalo. Bol denno-denne blízko oltára. Ale tých 20 rokov nepristupoval k sviatostiam. Až

to bolo neuveriteľné. Takže stretávam ľudí, ktorí si myslia, že pre nich spása nie je. Ale Kristus spasil predsa celý svet. To máme ohlasovať, o to sa snažíme.

Na ľudové misie dostávate pozvánky, alebo sa ponúkate s touto službou?

Na nedostatok práce si nestážujeme. Kalendár je plný dlho dopredu. Volajú nás samotní farári, ale občas pri osobných rozhovoroch s priateľmi s kňazmi sa ich zvykneme aj pýtať, kedy mali naposledy misie. Druhou vecou je spolupráca. Ja som z Michalovskej viceprovincie, ktorá je vo východnom obrace. Intenzívne však spolupracujeme so spolubrat-

mi z Bratislavskej viceprovincie, ktorá je v západnom obrade. Spolupráca vyzerá tak, že si povieme, v ktorých väčších mestách sme. Vtedy oslovujeme tak rímskokatolíckych, ako aj gréckokatolíckych kňazov a snažíme sa tie misie spojiť a robiť súčasne v jednom termíne v oboch obradoch. Smejem sa, že vtedy ľudia nemajú kam ísť. Lebo nech vojdú do ktoréhokoľvek chrámu v meste, sú tam misie. A musím podotknúť, že sa to netýka len nás, Redemptoristov. Keď sú väčšie mestá, ako napríklad Prešov, Košice, Trnava, Bratislava, vtedy pozývame aj iné rehoľné rády, aby sa zapojili do tohto programu. Takto robíme takú duchovnú úderku na mesto.

V súčasnosti aj na Slovensku bojujeme s prenikaním iných náboženských smerov. Možno je to menej islam, ale určite sú to východné náboženské smery – budhizmus, taoizmus. Máme tu Hnutie Hare Krišna. Stretávate sa počas ľudových misií s tým, že ľudia sa pýtajú na tieto náboženské smery, na sekty?

Osobne som bol na misiách napríklad v Abramovciach, kde je centrum Hare Krišna. Ich ašram je hneď vedľa chrámu, takže sme sa modlili aj za „susedov“. Ľudia sa ani nepýtali, že čo s nimi robiť. Zaujalo ich niečo iné. Hovorili, že oni sú dobrí ľudia. Na tej ľudskej rovine. Kdežto my katolíci, ktorí sa hlásame ku kresťanstvu, sme často voči sebe zlí. Nedokážeme si navzájom pomôcť, kdežto oni s tým nemali vôbec problém.

Problém je v našej plytkosti? Že nezachádzame vo svojom živote na hlbinu?

Asi tak by som to povedal. Vidím veľký nedostatok základnej katechézy. Ohlásenia dobrej noviny. Aby ľudia naozaj uverili, že sú Bohom milovaní. Že nemusia žobrať o božiu lásku. Ľuďom chýbajú základné vedomosti.

Čím je to spôsobené? Ved' od revolúcie je to už dávno. Farnosti sú obsadené svojimi kňazmi. Máme dostatok literatúry...

To je síce pravda, ale filiálky sú vždy akosi zabudnuté. Od ruky. Stále počúvam aj argument, že cirkev bola prenasledovaná a sa nedalo. Ľudia si tak zvykli. A tak sa vyhovávajú už 20 rokov. Nevnucujú sa Pánu Bohu, žijú si svoj život, odbijú si obrady a to

im stačí. To je tá naša tradičná viera, na ktorú by sme mali zabudnúť. Ktorú by sme mali prebudiť späť k životu.

Čo teda stojí dnes ako výzva pred súčasným človekom? Lebo to je najjednoduchšie prísť a povedať, že Kristus je náš Spasiteľ, ver-te. Evidentne to nestačí...

Keď končíme misie, je tam kázeň o svedectve. Mne sa z nej zapáčila veľmi myšlienka, že kresťan má byť kvasom. Ja dopĺňam, že kvasom, nie trkvasom. Najväčšou výzvou je zatiahnuť na hlbinu. Spoznávať čomu vlastne verím, spoznávať Božie slovo. Aby som mohol byť kvasom, ľubeznou vôňou. Moja osobná štatistika je že 70–80% katolíkov nikdy neprecitalo cele Sv. Písmo a 60% ka-

tolikov ani netuší, že existuje nejaký Katechizmus katolíckej cirkvi. Ich viera stojí na „ja to tak cítim, mne sa tak zdá...“ Ale toto nie je biblická viera. Tu je tá veľká výzva pre celú cirkev – začať robiť serióznu katechézu zospodu. Apeluje na to aj Svätý Otec Benedikt XVI. Niekedy sme možno v nevýhode, zdá sa nám, že prichádza málo ľudí. Kňazi sa ma pýtajú, či má zmysel robiť stretnutia a katechézy pre 2–3 ľudí. Nato hovorím, že keď má vo farnosti 200 ľudí, je to predsa 1%. Vo farnosti so 4000 veriacimi je 1% 40 ľudí. My všetko prepočítavame. Ale aj štipka kvásku niekedy stačí, aby sme mali chlieb. Je to uhoľ pohľadu. Tie počty nás blokujú. Ale to sú len čísla...

ANDREA ČUSOVÁ

Foto: redakcia Misionár

Podstata a hlavný zmysel existencie duchovnej služby medzi príslušníkmi ozbrojených síl je zabezpečenie jej poskytovania všade tam, kde sa kresťania v uniformách nachádzajú, vzhľadom k špecifickému spôsobu života, ktorý im často znemožňuje prirodzený kontakt s civilnou duchovnou správou, účasť na sv. omšiach, či prijímanie sviatostí. Od zavedenia duchovnej služby Katolíckej cirkvi do štruktúr ozbrojených síl na Slovensku (i v zahraničí) sa zvlášť vojenský kapláni zaraďujú aj do vojenských jednotiek vysielaných do mierových vojenských operácií v zahraničí. Ich úloha ostáva nezmenená, mení sa len miesto poskytovania duchovných a pastoračných služieb pre vojakov umiestnených často v podmienkach, kde nie je dostupná civilná duchovná správa, alebo bezpečnostná situácia a vojnové podmienky neumožňujú vojakom opúšťať tábory, základne, či strážne a pozorovateľské stanovištia. Na to sú tam prítomní vojenský kapláni, ktorým je umožnené a majú vytvorené podmienky k tomu, aby mohli vojakov v tomto prostredí a za sťažených a často životu nebezpečných podmienok navštevovať, vysluhovať im sviatosti, slúžiť sv. omše, viesť s nimi duchovné rozhovory a venovať sa im v čase veľkých kresťanských sviatkov, počas voľných chvíľ, či v čase osobných kríz spôsobených odlúčením od rodiny, či strachom o život. Vo všetkých veľkých medzinárodných vojenských operáciách sa nachádzajú medzi vojakmi všetkých krajín aj vojenský kapláni. So slovenskými vojakmi tak boli prítomní v minulosti v misiách v africkej Eritrei, Kosove, Iraku, na Golanských výšinách a v súčasnosti sú s nimi v misiách na Cypre a v Afganistane.

TIBOR UJLACKÝ
hovorca Ordinariátu OS a OZ SR